

ABSOLVENTEN NACHRICHTEN

NÉMET-DIPLOMÁSOK EGYESÜLETE INFORMÁCIÓS KIADVÁNYA

20. ÉVFOLYAM / JAHRGANG 20

NR. 1. SZÁM / NOVEMBER 2013 NOVEMBER

INFORMATIONSBLETT VEREIN DEUTSCHER
AKADEMIKER AUS UNGARN E.V.

www.nemet-diplomasok.hu

20 éves az újságunk!!!

Egyesületi élet

Erőt merítve a 2012-es évből – felkészülve a 2014-es programjainkra

» 2011-ben stabilizáltuk gazdálkodásunkat. A 2012-es év kérdése az volt, sikerül-e a korábbi szintű programjainkhoz visszatérnünk.

A **17. Konferencia** jelentette a nagy próbatételt. Új helyszínen, a Stefánia Palotában egy időközben bár rajtunk kívül álló okból erősen aktuálissá váló témakört: *Patriotismus in der EU* – vitattunk meg. Lényegesen eltérő vélemények is kulturált formában jelenhettek meg, amire külön büszkéek lehetünk. Két együttműködő partnerünknek köszönhetően az exkluzív környezet mellett a vendéglátás színvonala is a korábbiakkal azonos maradhatott. Szívós munkával – felvállalva az újság megjelenésének csúszását is – sikerült az előadóktól az írásos anyagokat megszerezni, így az eddigi legtartalmasabb konferencia-beszámolót tudtuk október végén megjelentetni.

Mindkét évben a honlapon keresztül lehetett jelentkezni tagdíjfizető tagjainknak az **új nagykövet, dr Matei Hofmann úr fogadására** az öregdiákok részére. A 60 fős keretet majdnem kitöltve – 52 illetve 56 társunk vett részt a rendezvényen.

A **családi kirándulások**at tavaszra és ősze is megszerveztük, a budapesti kulturális séta kiemelkedően jó kezdeményezésnek bizonyult! Surányi András varázslatos városvezetését jövőre feltétlenül folytatni szeretnénk.

Töretlen népszerűségnek örvend a drezdaiak pütkösdí találkozója is. Hosszabb idő után ismét találkoztak a berliniek is, és keresik egymással a kapcsolatot a korábbi tánckarosok is.

A 19. és 20. egyesületi **Oktoberfest**-et a Stadtgruppe KMSt-Chemnitz 35. és 36. őszi öszejeövetelével egyidőben ünnepeltük a Bajor kolbászda megszokott kellemes környezetében.

A **honlap** látogatottsága folyamatosan nő. A jelentkezések a programokra a honlapon keresztül azt is lehetővé teszik, hogy látni lehet, mely társakkal találkozhatunk a rendezvényen. 2012-től kezdve a Facebookon is jelen vagyunk.

A **Kinderfasching** résztvevői – már a második generációban – az egyre felnövekvő nemzedéket képviselik. Öröm, hogy a hagyomány, a kellemes program visszahívja a résztvevőket a találkozásra!

Több mint 100 társunk igényelt eddig **egyesületi jelvényt** – teljesítve a tagdíjfeltételt. Az összetartozás jelét viselve növelik ismertségünket és elismertségünket.

Összefoglalva: büszkék lehetünk a 2012-es évre, sokan vettek részt jól szervezett programjainkon. Látni kell ugyanakkor azt is, hogy az aktív szervezők létszáma egyre csökken, a feladatok elvégzése egyre több személyes áldozatot kíván. Nem mindent tudunk úgy megszervezni, mint szeretnénk volna. Elmaradtak rovatok (pl. életpályariportok) az Absolventenzeitungból, nem tudtuk elindítani a szakmai sarkot a honlapon. A programok látogatottságának növekedése ugyanakkor egyértelműen pozitív visszajelzés a vezetőségnek.

A jelen helyzetben konferenciánk két évente történő megrendezése komoly feladat. Ha a 2013-as év tagdíjfizetésekből képzett tartalék megengedi, szeretnénk, hogy **egyesületünk hivatalos fennállása közelgő 20-ik évfordulójára** ismét könyvet jelentessünk meg és azt a konferenciákhoz kötődően mutassuk be!

A 2011-es **mérlegadatokat** az Absolventenzeitungban megjelent részletezéssel egyezően, javasolja a vezetőség és a felügyelő bizottság elfogadni:

tagdíjbevételek:	787 103 Ft
kamat:	176 Ft
összbevétel:	787 279 Ft
összes költség:	271 790 Ft
többlet:	516 489 Ft

ami a 2010-es veszteséget kiegyenlítette.

tagdíjfizető tagok száma: 141

A 2012-es évet is a legszigorúbb költséggazdálkodás jellemezte, de a költségek növekedését a bevételek nem követik, amit az alábbi számok is mutatnak:

postaköltség:	256 268 Ft
Absolventenzeitung:	214 536 Ft
konferencia:	400 190 Ft
honlap:	42 100 Ft
bankköltség:	59 198 Ft
összesen:	972 392 Ft

hiány / veszteség	42 905 Ft
tagdíjbevétel:	929 031 Ft
fizető tagok száma:	159 fő

A 2013-as év adatait – az újság kiküldése után jelentkező tagdíjbefizetések eredményével együtt a közgyűlési beszámolóban, a honlapon természetesen közzétesszük.

Még az idén szeretnénk megújítani honlapunkat és ennek keretében lehetővé tenni tagjainknak, hogy az elérhetőségi adataikban történő változásokat maguk kezelhessék, ugyanakkor tagdíjfizetésüket is nyomon követhessék.

Összességében gazdálkodásunk egyensúlyban van, de környezetünk alakulása – a bizonytalansági tényezők erősödése miatt – azt kell megcéloznunk, hogy legalább az első féléves kiadásaink – konferencia és újság – fedezete (kb. 1 millió Ft) már az előző év végén rendelkezésre álljon.

Danke an Alle, die unsere Erfolge in diesen Jahren möglich gemacht haben. Besonders an Márki Gábor, für die Organisation der Konferenz, dann in alphabetischer Reihenfolge: Bacsinszky Tibor, Cserkaszky Miklós, Dorogmann László, Hambuch Erika, Kelemen Nóra, Kiss Imre, Korencsy Ottó, Nagy Edit, Rácz Juli, Seemann Ágnes, Seida Péter, Surányi András, Sziviné Harsányi Lucia, Szivi László és web-mesterünk. Ők vállalták a legtöbb feladatot magukra: a konferencia, a kirándulások szervezését, az újságírást, a lektorálást, a lapkészítést, az egyetemi találkozók, a Kinderfasching és az Oktoberfest megszervezését, fényképek és video készítését eseményeinken, a volt egyetemekkel való kapcsolattartást, a kiscsoportok lendületben tartását, a tagnévsor és a honlap folyamatos karbantartását, a társaktól érkező kérések teljesítését, a könyvelést, a pénzügyek ellenőrzését, hogy csak a legfontosabbakat említsem. Köszönjük együttműködő partnereink közül dr Bauer Bence, Krasznai-Nehrebeczky Mária, Gajdátty Katalin és Kosztya Balázs munkáját.

Köszönjük a tagdíjbefizetéseket, külön azoknak, akik kiemelkedően járultak hozzá tevékenységünk anyagi hátterének biztosításához.

Várjuk a 2013-as évben is a tagdíjbefizetéseket programjaink megvalósításához. Kérjük ehhez tagjaink támogatását!

Kirándulás az Ócsai Nemzeti Parkba

Húsz percre a Hungária körüttől a templom szomszédságában lévő tájháztól alig egy kőhajításnyira már olyan érzésünk volt, mintha két évszázadot forgott volna vissza az időkerék. Ismert és megdöbbentő tények, adatok szóltak a lápvilági életéről, a belső- és külső telkekről. Az ösz-szezárttság világának szigorú rendjét, a szükség diktálta ésszerűséget hozták testközelbe, de felismerhettük nagyanyaink korának mindennapi használati tárgyait is.

Az értő vezetés mindazt megmutatta, amit a bámészkodó szem hetek alatt sem venne észre – madarat, növényt, rovar – a természet kincsestárának teljes palettáját. Átéltük azt, amikor „reng alattunk a föld”. A madárbefogó hálónál már Fekete István regényeiben éreztük magunkat, a lápon való csoportos ugrálás után azt vártuk, mikor szólal meg Matula: „No elég volt a városi féktelenségéből, nézzünk valami ennivaló után!” Ez utóbbival nagyon egyetértve fogyasztottuk el elemózsiánkat, hogy aztán tovább élvezzük a majdnem érintetlen lápvilág minden gyönyörűségét.

A templomi idegenvezetésnek egy falusi esküvő szabott időhatárt, de a hagyományörző cseremónia kárpótolt bennünket.

Ócsa a kirándulás résztvevőinek már nemcsak egy csomópont az M5-ös autópályán, hanem egy darab szépen megőrzött természet és történelem.

Pesti séták a Kulturális Örökségünk napján

V. Nádor u. 9. Festeticstől Sorosig

A telek, miután többször gazdát cserélt, 1813-ban Gróf Festetics Antal tulajdona lett. Az épületet 1826-ban Pollack Mihály tervezte. A Festetics-palota sorsa kis magyar történelem: a reformkorban főúri palota volt, a kiegyezés után pénzügyi központ. 1945-ben államosították, 1960-tól külkereskedelmi vállalatok székhelye, 1992-től a CEU-nak ad otthont, felújított állapotban, számos hozzáépítéssel kiegészítve tölti be funkcióját. Az épület külső kontúrjában, a belső aulával és az alagsori helyiségekkel idézi vissza az eredeti építményt. A szenátusi ülésterem – a kicsit furcsán rejtett ajtaja ellenére eleganciát tükröz, a faburkolatok mivesek.

V. Nádor u. 22. Szállodából hivatal, banki kitérővel

A műemléképületet Zofahl Lőrinc tervezte 1846-1847-ben. 1851-ben Feszl Frigyes tervei szerint Oswald Antal és József részére átépítették, és két emeletet húztak rá. Frohner majd Continental Szállóvá alakították át, később banképület lett. 2001 óta az Országgyűlési Biztos Hivatalának, majd az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának székháza. Első emeleti dísztermének falait Lotz Károly (1833–1904) freskói díszítik. Egyes krónikák szerint itt, a Continental Szálló kávézójában indult útjára a Nyugat című irodalmi folyóirat 1908-ban. Nevezetes arról is, hogy korát megelőzve fürdőszobát is kínált a szálloda vendégeinek. A funkcióváltás a tereket kevésbé terhelte meg és a fénynek kinyitott belső udvar minden szempontból előnyére vált az építménynek.

A díszterem Lotz festményei után a Budapesti Gazdasági Főiskola Lotz-termét vettük célba. Egy kissé eltévesztett cím Markó utca helyett Alkotmány út elég volt arra, hogy az egyébként is időszerűkével küzdő társaság gyors döntéssel inkább a korábbi pesti városfalak és a piac felé vegye az irányt, miközben hamisítatlan dunakavics cukorkát rágszálva emlékezett a 60-as 70-es évek kedvelt nasijára.

V. Harmincad u. 6. Brit Nagykövetség

A budapesti Brit Nagykövetség csodálatos épülete nem mindig szolgált diplomáciai célokat. 1914-es elkészültétől egészen 1946-ig a Hazai Bank székháza volt és mind a mai napig magán hordozza pénzügyi múltjának jegyeit. Az épület, melynek terveit 1912-ben Rainer Károly készítette, érdekes történelmi múltra tekint vissza. Bár a szigorú biztonsági előírások miatt a nagykövetségnek kizárólag a földszinti része (főbejárat, előcsarnok, fölépcsőház, pénztárterem, fogadótermi trezor) volt megtekinthető, mégis a háztömböt ölelő „sozialistisches Wartekollektiv” végére sorolhatott volna csak be csoportunk.

Nagy Edit gondos előkészítésének hála komplett idegenvezetéssel készültünk, amihez a várakozóak egy része is érdeklődéssel csatlakozott majd virtuális látogatásunk után Európa első kéregvasútján mentünk a következő helyszínre.

Andrássy u. 69-71. A régi Műcsarnok és Mintarajztanoda épülete

Szinte egyedülálló, hogy az épületek másfél évszázada arra célra épültek, amit azóta is betöltenek. A veronai Palazzo Bevilacqua majdnem törtéletes másolata 1875 és 1877 között épült Láng Adolf tervei alapján, közadakozásból. Gazdagon díszített, aranyozott, stukkókkal díszített, oszlopos-boltíves márványozott előcsarnokkal fogadja a látogatókat. Az egyetem auláját – egykor nyitott udvart – övező ólomüveg ablakokat Róth Zsigmond tervezte és készítette. Az előcsarnokból a Barcsay-kiállítóterembe vezető folyosó mennyezet lunettáit, és az I. emelet mennyezetén található nyolcszögletű keretbe foglalt allegorikus figurákat a Mintarajztanoda festészeti osztályának tanára, a kor ünnepeelt freskófestője, Lotz Károly festette. A Mintarajztanoda neoreneszánsz épülete homlokzatán a párkányszalag medalionjaiban Bramante, Leonardo da Vinci, Raffaello, Michelangelo, Dürer, Markó Károly, és több más híres festő, szobrász és építész arcképei láthatók, mind Székely Bertalan munkái. Az épület alagsorában gipszöntő műhelyek voltak, az emeleteken műtermek, melyek ma is ezt a funkciót töltik be. Öröm volt hallgatni a lelkes tanárokat, akik betekintést engedtek néhány ritkán látható szakterület műhelytitkaiba is. Láthattunk könyvmatkészt, rézkarc előállítás, de alapképzést kaptunk koponyatanból is – nem- és kormegállapítás erejéig. Hiába képeznek nemzetközileg elismert restaurátorokat az intézményben, sajnos a felkészült tanárok és elhivatott diákok ellenére a pénzhiány miatt az értékes műemléket lentről és fentről egyaránt ostromolja a víz.

VI. Munkácsy Mihály u. 19/b. Schiffer-villa

A Schiffer-villa Terézváros elegáns negyedében, a Városligettől pár percre található. A villát Schiffer Miksa vasútmérnök, gazdag vállalkozó és mecénás építtette családjának. Olyan ott-hon kívánt, amelyben minden mindennel harmonizál. A ház 100 éve készült el, késő-szecessziós stílusban, a kor neves építész Vágó József tervei alapján. A ház belső tereit úgy alakította, hogy jól érvényesüljenek benne a felkért képzőművészek munkái és a magyar népművészet motívumai. Az eredeti állapotot leginkább a hall őrizte meg. A 13×9,5 m alapterületű és 7,4 m magasságú terem oldalfalát 7 m szélességben és csaknem teljes magasságában Kernstok Károly impozáns ólomüveg ablaka foglalja el, amelyet az 1980-as években restauráltak. Témája az elvesztett „ideális világ” megjelenítése. A bejárat falon látható Kernstok pannója: a kép közepén az építtető Schiffer Miksa áll, akit a festő idealizált mérnökként, portrészerűen ábrázol. Az idén 100 éves villa 1995 óta – többek között – a Pénzügyőr- és Adózástörténeti Múzeum állandó kiállításának ad otthont és nagyszerűen példázza, hogy nagyvonalú megrendelésre, magas fokú szakmai felkészültséggel és letisztult ízlésvilággal kialakított tervek alapján időtálló anyagokból nagyszerű mesterek egy remekművet építettek.

Az első városi kirándulás végén a résztvevők közös óhaja volt: legyen folytatás!

Miénk volt az Andrassy út

Valóban. Az Autómentes Nap egyik fő hozadéka ez, végre a Sugárút közepéről követheti az Andrassy út villáinak és palotáinak sokat megélt homlokzatait a gyalogos lokálpatrióta, az egy napra pünkösdi király-tulajdonos. Amúgy sem formáltam volna egyedüli tulajdonjogot rá...

Bár tény, hogy a tervezett Radialstraße-t csak Sugár Rózáról, anyai nagyanyámról nevezhették el 1870-ben jó előre Sugár útnak, nyilván mert a már teljesen beépített út ünnepélyes megnyitója, 1885 május első napján született a napfényes Szabadkán. Megelőlegezték neki.

Hej, ha Horn Ede képviselő úr –1870-ből– köztünk, a hálás utókor köznépe, ezen belül is a Németországban végzett magyar diplomások karéjában sétálhatott volna, nem kérkednék most fennhéjázva névadó nagyanyámmal. Ede, Budapest fontosságát igaz elismerve, de rendkívül megrázóan ecsetelte a tisztelt ház előtt a szegélynivalókat, melyek egyértelműen lehetetlenné teszik a Sugárút építését: „...ellene szól a tervnek, hogy a főváros legélénkebb utcája a Király utca, a legszebb útjai, a Váci- és az Országutak a rossz kövezet miatt az esztendő háromnegyed részében járhatatlanok. Az utcák és piacok piszkosak, a világítás,

öntözés, egészségügy a személyes bátorságot veszélyeztető állapotban tengődnek. Ily fővárosban a szépítési célokra fordítandó összegeknek hasznosabb alkalmazást kell adni, mint a Sugárút építése. (...) Nem a kormány Sugárútja a fontos, hanem a Duna szabályozása, a parti közraktárak építése, az indóházakat s ez által az ország dunáninneni és dunántúli részét egyenes összeköttetésbe hozandó híd építése...” Súlyos érvek ezek, annak tudatában, hogy nem egy arisztokrata képviselő úr, különböző minőségi és hevésségi fokban fejtegette ki azt is, hogy nehogy már neki a „bűdös zsidónegyeden” kelljen keresztül lovagolnia, ha éppen a „stadvajdli”-ban van nyargalhatnéka, és igenis kell egy illusztris, mutatható és mutató Sugárút az ország közepébe, még ha nem is vezet sehová, és csak akkor ered valahonnan, ha lebontják a Bazilikát. Akkor legalább a Lánchíddal lehetne szerves kapcsolata. Horn abbeli nemtetszését is a tisztelt ház tudomására hozta, hogy kötve hiszi Szilágyi Vergil előterjesztésének ígéretét, hogy a munkálatok kapcsán felmerülő lakáshiány a kormány által elháríttatik: „A szabályozásnak 160 ház esik áldozatul és így tízezer lélek lesz hajléktalanná.” A szélsőbalhangos véleménynyilvánítással tette magáévá a pár húzós csúsztatást is tartalmazó beszédet. A kormány egyik legmeggyőzőbbnek szánt érvét, Terézváros közegészségi szempontjainak preferálását egy mozdulattal lesöpri: „ahol a sugárút tervezetik, tudtommal a város elég tágas és széles. Ott vannak a legszebb utcák, ott az utcákat egészségi szempontból nem kell tágitani.”

Irányi Dániel nem kisebb indulattal érvelt Horn mellett: „Dunaszabályozást, kikötő- és hídépítést megelőzően nem lehet sétautakat létesíteni!” A némi malíciával hangsúlyozott „sétautat” Irányi képviselő el is magyarázza: „Ez az út a Váci utcából hivatott vezetni a fővárosi urak mulatónegyedébe, a Városligetbe. Ez az úri sétakorzó nem egy országos érdekű ügy,

melyre nyolcmillió forintot lehetne áldozni, amikor valamely országos utakra, indóházakra, csatornákra, faültetvényekre és a rendőrség szaporítására volna szükség.”

Simonyi Ernő nekiugrik Andrássynak, hogy veszi magának a bátorságot mint miniszterelnök a javaslatot beterjeszteni, amikor van a hazának közlekedési- és közmunka-minisztere. És a Fővárosi Közmunkák Tanácsa meg vajon állam-é az államban és főleg döntse el az igen tisztelt Andrássy úr, hogy ő most miniszterelnök vagy a Közmunkatanács elnöke. Gorove István közlekedési miniszter magyarázkodik: a javaslatot azért Andrássy miniszterelnök nyújtotta be, mert az összminisztérium (ez valami csúcsmisztérium) bízott meg a Közmunkatanácsról szóló törvény végrehajtásával. Tudhatják ezen fölül a világlátott képviselők, hogy mily hatással van egy főváros fejlődésére, sőt az államra nézve „hogya a főváros a nemzeti élet ama képét nyújtja, melyet ott mindenki keres”. Különben is, ki mondta, hogy nem lesz híd, majd lesz, akár kettő is. Egyelőre a Duna szabályozására van előterjesztés, akarat és hitelkeret. Csernátony Lajos rossz néven vette Irányi gúnyolódását a „sétaúttal” és egy idilli jövőt vetít a tisztelt ház elibe: „...sétálni fog azon nemcsak a miniszterelnök, hanem az utolsó nap-

számos is...” Ha ráér! – kiabálja be a szélsőbal, hangos derűtség közepette. Csernátont magával ragadja a prófétai hév: „Az országra nézve fontos, hogy olyan fővárosa legyen, hogy hozzáférhessen az egész világ, hogy ebben jó szívvel mulathasson, és hogy ebben civilizált életűek kényelmei föl-találtathassanak idegenek által (...) A leendő sugárút helyén sohasem jártam, de hallottam, hogy valóságos kolerafészek, amelyet ki kell irtani.” Vukovics Sebő az ellenzék oldaláról Pest kozmopolita népességén talál kivetnivalót, ezen kéne inkább változtatni, lehetőleg azonnal. Víziója már életszerűbb: „...nagy spekulációk fognak itt történni (...) Ha viszont az eladandó telkekből vissza fog folyni az ország kiadása, adassék át ez az ügy a magánvállalkozásoknak. Ez a terv a fényűzés színét viseli magán. E gyönyörű sugárút indul egy kerten és egy mulatóhelyre vezet, mely nem

fog maradni mostani szegényes állapotában.” Vukovics egy népszavazás lehetőségét is felveti. Egy székelő képviselő szerint már most megérte a Sugárút, mert sikerült a baloldalt összeugrasztani, egyébként meg sanyarú sorsot jósol a Sugárút jövődő fáinak. Az ellenzéki Tisza Kálmán mérlegel, s egyben hengerel. Lesz-e így a fővárosból világváros, nem tudja, de nélküle nem lesz abban biztos. Az adózó nép érdekében szólva kiáll a Sugárút mellett. Legyen ez mindenki útja, aki őszintén akarja a friss levegőt és közlekedést a fővárosnak.

S lőn! 128 éve, egy ragyogó tavaszi napon adták át a nemzet 2313 méter hosszú, átlagban 40 méter széles, 132 épülettel egyetemben valóra vált Sugárútját. Aznap megszületett Sugár Róza, ki a Sugár nevet tovább vivé az út nélkül is. A Közmunkatanács meghatott közszolgái így a felejthetetlen érdemeket szerzett Andrássy gróf nevét adták e ünnepnapon a főváros új ékkövének...

Ilyen előzmények mellett nem csoda hát, hogy a nemzetet európai mércével is reprezentáló utat azóta is a legmagasabb presztízsűként ismeri el a magyar. A figyelmes időutazó Magyarország kiegyezés utáni történelmét végigkísérheti itt, jószerével a jövőt is vizionálhatja. Elég említenünk, hogy a Felső Külvárosból Theresia-Stadttá, majd a magyarosítás révén Terézvárossá avanzált kerület és a székesfőváros főútja és elsődleges korzója saját neve módosításával reagálta le az ország minden politikai változtatását. A kis poros Ellbogengasse a kiegyezés után már a Monarchia osztrák társhatalmát, a Magyar Királyságot jobban megjelenítő Radialstrasseként pózol, hogy a kívánt magyarosodás folyamánként tüstént Sugár úttá is váljon. Még él Andrássy Gyula gróf, amikor a fent már említett érdemei szerény ellentétéleként az ő nevét kapja az út, s persze politikai brizantériát sem nélkülöz a kázus. Ferenc József császár is részt vesz a megható névavatón és az Andrássy út megnyitásán, ő, aki halálra íteltette Andrássyt a szabadságharc bukása után, akit jelképesen fel is akasztottak távollétében. Ő tudniillik éppen akkor a Champs Élysées-n, az Andrássy út szellemi elődjén és mintáján tartózkodott, mint disszidens.

Az első világhégés elsodorta a Monarchiát s vele sok nagy nevet. Andrássy egyelőre maradt, de ez csak annak volt köszönhető, hogy nem maradt ideje a Tanácsköztársaságnak az átnevezésre. Horthynak ideje bár volt, kellően utálta is a liberális és népszerű grófot, de összeszorított foggal elviselte úgy az út nevét, mint bronz lovasszobrát az Országház mellett. Rákosi Mátyás szintén nem szívelte a grófot, és mi sem volt természetesebb, hogy ha lovasszobrát amúgy is fel kell áldozni a Sztálin-szobor bronzszponzoraként, akkor a róla elnevezett utat is Sztálinra kell átkeresztelni. Nem tört meg a hagyomány, és a Sztálin-szobor ledöntését követően már a Magyar Ifjúság útjáról beszélhetünk. E derűs elnevezés igen rövidéletű volt, a Népköztársaság útja viszont eddig a legstabilabb, kereken negyven év.

23. éve rójuk nap mint nap újra az Andrássy utat és fürkesszük az őt szegélyező változatos villa- és palotasort. Itt is tetten érhető a történelem, és mi tettestársává váltunk pár jókedvű órára. A Hősök tere, mint kiindulópont az eddig ecsetelteknek volt szép illusztrációja, nem csupán, mert épp a nemzet vágója miatt le volt zárva, de saját történelme révén is. Itt is gyakran cserélődtek a császár-király-fejedelem-sor szereplői az éppen aktuális hatalom imázsának tükrében. Csak Gábiel maradt mindig a helyén és kísérete, a hét vezér. Persze, azért illett volna a szintén honfoglaló három kabar törzs képviselőiben Őrs vezírt is közéjük emelni. De hát vita vita hátán volt anno dacumál is, sőt, országgyűlési határozattal a Honfoglalást is arrébb köllött tenni 895-ről 896-ra, mert sem a Ferenc József földalatti vasút, sem a Milleniumi kiállítás, sem a Hősök tere nem készült el időre...

Szóval így, ilyen fanyar de józan, tudálékos, de egyben lazán-népszerű tudományosan vizslattunk a Sugárút forgatagában, amennyire az engedte az autómentes nap sodrában. Sok, sőt rengeteg említésre méltó mellett mentünk el, sokuk előtt megálltunk. Első nevezetes ál-

lomásunk a mai szerb, a volt jugoszláv nagykövetség volt, ahol a harmadik átépítés épülete látható ma. 1880-as évek híres-hírhedt Bellevue-je, Rosner Sámuel zenés vigadója volt az első, és Rosner szomszédja báró Révay Ferenc tudná csak elmondani, milyen országos tivornyák és bachanáliák zajoltak itt a télikertben vagy az Ópilseni Sörccsarnokban. Meg is tette a báró úr rendszeresen a feljelentését, általában csendháborítás címén. Pedig Rosner a főváros legjobb zenészeit szerződtette, Strausst, az akkori leghúzósbab nevet is Pestre hozta. Aztán a milleniumi ünnepségek mindent fölforgattak. Munkácsy „Ecce homo”-ja volt itt kiállítva egy erre épített kiállítóhelyen, a telket amúgy is felosztották. Babocsay Hermann érkezése 1904-ben, a Bellevue utolsó maradványainak végét is jelentette. Ahogy megvette az épületet, azonnal le is bontatta. A kor sikeres építési vállalkozójaként nagyon nagyot akart dobni, és ez minden tekintetben sikerült. Árkay Aladár kétemeletes villája csodájára járt a megrendült pesti publikum. A klasszicizmushoz, eklektikus-historizmusához és Ybl neo-reneszánszához szokott magyar közönség lába a földbe gyökeredzett az új, „szecessziós” életérzés láttán. Mekkát jártak építészek, sznobok és parvenük a Babocsay villához, és simpfeltek, áradoztak, átkozódtak és leborultak. Mint ma is szokták, hiszen ugyanazok vagyunk. A villának két egyforma ablaka nem volt, a külső falakat eleven színű geometrikus és népművészet sugallta kerámiadíszítmények borították, megidézendő a „spiritus loci”-t, a hely szellemét, tehát a kifejezetten honi-jellegű magyaros szecessziót.

Húsz évvel később ki beszélt már a szecesszióról. Akkor már giccsről beszéltek, mely meghaladta önmagát és kifejezési lehetőségeinek határait, jószerevével halálra burjánozta magát himzésszerű kacskaringóival és népieskedő mézeskalácsmotívumaival. Kurcundgút, Babocsay is tönkrement, mert a fák nem nőnek az égig. Az új tulajdonos sem egy kezdő vizesnyolcast

bízott meg az épület átalakításával, hanem Kozma Lajost. Nos, Kozma „tehermentesítette” az épületet az éppen megvetett art dekrétól, de nem főművét alkotta itt. Kicsit unalmas felemás modernista, klasszicizáló, már nem szecessziós, ám még nem bauhaus-épület született. Kár. Már csak az építőművészet kronológiája szempontjából is szükségünk lenne erre a villára, ami nincs. Ami van, az a volt jugoszláv követségi épület, melybe Nagy Imre miniszterelnök is menekült 1956-ban és ahonnan november 4-én elszállították.

Hasonló terjedelemben és részletességgel beszéltük át a sugárút nevezetesebb épületeit és intimitásait. A volt Fiala Művészek Klubja, a jelen Kogart Galéria, mellette az új aranyember Zelnik múzeuma, Weiss Manfréd volt villája, vagy sréhvízaví az Andrássy szálloda, Hajós Alfréd eredetileg zsidó árvaháznak emelt bauhaus-stílusú épülete voltak következő állomásaink. Hopp Ferenc Dél-Keletázsiai Múzeumát a boldog békeidők sztárszabójának készült villa követte, mely hajlékul szolgált a harmincas évek faipari császáranak és lányainak, de egy laza rekvirálás után a Horthy-korszak újságíró kamarájának is, hogy utána átadhassa helyét Vorosilov marsallnak és stábjának. Mi ezt az épületet már mint MŰOSZ ismertük évtizedeken át, most bús düledékeit szemléljük és várjuk a portugál cég feltámadását, ki hotelt tervezett a renoválandó ingatlanba. Széchenyi László és Gladys Vanderbilt hatalmas villája, mit villája, inkább vára most az Orosz Föderáció nagykövetsége, és átellenben a neobarokk Herzog-palota, a Budapesti Értéktőzsde jelenlegi épülete sem maradhatott természetesen ki történelmi sétánkból. A Körönd négy roppant bérpalotája közepette arra az elhatározásra jutott a Komilitonen-Schaar, hogy az addig eltelt majd három órát egy röpke hűsizzel és kávészünettel szakítja meg, amely egyedülálló lehetőséget nyújtott az önjelölt lokálhistorikus, a dolgozat szerzőjének, hogy saját könyvét kisorsolja a lelkes de fizikailag némileg megtört résztvevők között.

Ezzel az ünnepélyes aktszal és azzal az elhatározással függesztettük fel népszerűtudományos expedíciónkat, hogy nem hagyjuk veszendőbe a még hátralévő kétharmad Andrássy útját, és a legközelebbi jeles alkalommal folytatjuk, amit elkezdünk, elhatároztunk és jószerével egyelőre végre is hajtottunk.

Jövő alkalommal ugyanitt találkozunk tehát, a Terézvárost felező, de történelmét egyesítő Andrássy úton, hogy végre megtudjuk, miben is élünk.

Das Alumni-Jahr der TU Dresden mit seinen Neuigkeiten

Ein Jahr Exzellenz-Universität, drei internationale Alumniwochen, der dritte Alumniball, mehr als 10.000 Mitglieder im Absolventen-netzwerk und jede Menge Fans in den TU-Gruppen der sozialen Netzwerke – so war und ist noch das Alumni-Jahr 2013.

Exzellenz-Universität

Jubiläum: Ein Jahr ist nun die TUD Exzellenz-Universität und gehört damit zu den elf deutschen Spitzenuniversitäten. Ziel ist es, die besten Wissenschaftler, Mitarbeiter und Studierenden aus aller Welt für die TU Dresden zu begeistern. Dies beinhaltet z. B. spezielle Programme zur Weiterqualifizierung von hervorragenden Studierenden und Nachwuchswissenschaftlern sowie den Aufbau einer Graduiertenakademie.

Näheres: <http://tu-dresden.de/exzellenz>

Stabsstelle Kommunikation und Corporate Identity

Alumniarbeit als Chefsache – dies drückt sich auch in der organisatorischen Ansiedelung in der Rektor-Stabsstelle aus. So hieß es zu Jahresanfang Abschied nehmen von der Villa auf der Mommsenstraße, in der viele Jahre lang Absolventenarbeit betrieben wurde. Stattdessen bezog das Absolventenreferat zwei neue Räume auf der Nöthnitzer Straße 43 und ist nun auch räumlich Stabsstelle Kommunikation und Corporate Identity verbunden, zu der auch Pressestelle und das Universitätsmarketing gehören.

Internationale Alumniwochen

Die TU Dresden bemüht sich, ihre ausländischen Absolventen regelmäßig zu internationalen Alumniwochen zu holen. Seit 2008 gibt es solch ein „Wiedersehen und fachliche Weiterbildung“. 2013 gab und gibt es drei solcher internationaler Alumniwochen. Für die internationalen Alumni wurde ein Programm entwickelt, bei dem jeweils wissenschaftliche Workshops, Fachvorträge und der intensive Austausch mit

Fachkollegen im Vordergrund standen. Ein anregendes Rahmenprogramm rundet(e) die Alumniwochen ab. Zu verdanken ist dies dem LEONARDO-BÜRO SACHSEN, dessen engagierte und kompetente Mitarbeiter den DAAD von der hohen Qualität der TUD-Alumniwochen überzeugen konnten und können.

Nun gibt es eine Website zu den TUD-Alumniwochen: mit vielen Fotos von den Teilnehmern der letzten Jahre, Filmen im TUD-YouTube-Kanal und dem aktuellen

Programm: <http://tu-dresden.de/alumniwochen>

Der dritte AlumniBall

Rund 400 tanzbegeisterte Gäste zählte der 3. Alumniball der TU Dresden am Samstag im Ostrapark. Der neue Veranstaltungsort war angesichts der lauen Sommernacht die passende Wahl, denn viele Gäste genossen in den Tanzpausen offensichtlich die gemütlich-sinnliche Atmosphäre auf der Seeterrasse, um Kontakte zu knüpfen oder zu pflegen. Viele Gäste empfanden diesen Alumniball als den schönsten seit der Premiere vor drei Jahren. Im Mai 2014 wird es den 4. Ball geben.

Näheres unter: <http://tu-dresden.de/alumniball>

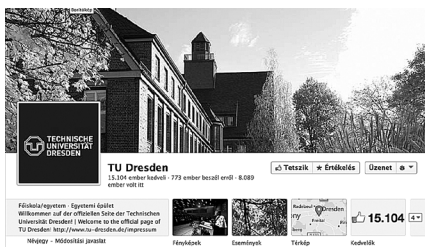
TUD-AlumNews für alle Fachrichtungen

Kompakt, übersichtlich, informativ: Das ist der Absolventennewsletter „TUD-AlumNews“, der seit einem Jahr erscheint. AlumNews kommt jede Woche für eine Fakultät neu heraus – jeder Absolvent erhält so jährlich rund vier Ausgaben mit Neuigkeiten, die auf sein ehemaliges Studium zugeschnitten sind. Neben dem Neuesten aus der Fakultät enthält AlumNews auch aktuelle Informationen aus der Universität und der Stadt Dresden. Exklusiv für Mitglieder des Alumninetzwerkes – wer damit auch auf dem Laufenden bleiben möchte, kann sich hier anmelden: <http://tu-dresden.de/absolventennetzwerk>

Absol(E)vent – der besondere Wochenausklang

Mit „Absol(E)vent“ bietet das Absolventenreferat an jedem letzten Freitag im Monat einen besonderen Wochenausklang für die Mitglieder des TUD-Absolventennetzwerkes. Sie können den TU-Campus abseits des früheren Studentenalltags erleben, interessante Arbeitsfelder von TU-Alumni kennenlernen oder einen Blick in sonst nichtöffentliche TU-Sammlungen werfen.

Näheres: <http://tu-dresden.de/absolvent>

Die TU Alumni in (sozialen) Netzwerken

Mehr als 10.000 Alumni sind Mitglied im geschlossenen TU-Absolventennetzwerk und werden regelmäßig über Veranstaltungen und Aktuelles an ihrer Alma Mater sowie über Stellenangebote informiert. Hinzu kommen Hunderte von Fans auf den TU-Alumni-Kanälen auf

facebook, LinkedIn und Xing.

Susann Mayer

Absolventenreferentin der TU Dresden

TU-Absolventen und ehemalige HfVler aufgemerkt!

Möchten Sie wieder Kontakt mit Ihrem ehemaligen Fachbereich und der TU Dresden bekommen? Wollen Sie künftig Neuigkeiten aus dem Campus- und Universitätsleben erfahren?

Dazu sind Sie eingeladen, Mitglied im Absolventennetzwerk der TU Dresden zu werden! Einfach hier klicken und einschreiben: <http://tu-dresden.de/absolventennetzwerk>

Wir bieten Ihnen:

- Regelmäßige Informationen zu Aktuellem aus Universität und Ihrer Fakultät
- Fachspezifische Termine, Stellenangebote, Veranstaltungen
- Das Absolventenmagazin „Kontakt-online“
- Eine eigene monatliche Veranstaltungsreihe „Absol(E)vent“
- Begrüßungspost direkt nach Ihrer Anmeldung
- Internationale Kontakte durch die TU-Regionalbotschafter

und mehr.

TU Dresden
Stabsstelle für Kommunikation und Corporate Identity
Absolventenreferat, Susann Mayer
01062 Dresden

Tel.: +49 351 463-36278
E-Mail: susann.mayer@tu-dresden.de
web: <http://tu-dresden.de/absolventen>

Migration – nur eine Last?

Suche nach Beispielen vorteilhafter Auswirkungen

Ein Vorschlag für wissenschaftliche Analyse der Folgen des zwischenstaatlichen Abkommens über den Austausch von Arbeitskräften zwischen der DDR und Ungarn im Zeitraum 1967–1983 durch Tiefinterviews, Berichte und Faktenmaterial

Der Verfasser dieses kurzen Schriftstücks studierte von 1972 bis 1976 in der ehemaligen DDR, an der heute ebenso ehemaligen Hochschule für Ökonomie in Berlin Karlshorst Außenwirtschaft. Er begann also sein Studium fünf Jahre nach dem Abschluss des zwischenstaatlichen Abkommens über den Arbeitskräfteaustausch zwischen der DDR und Ungarn¹ (im Weiteren: das Abkommen), auf dessen Basis Tausende von jungen Ungarn für mehrere (meist für 2 oder 3) Jahre in der DDR als Vertragsarbeiter tätig waren. Das war einer der aktivsten Abschnitte in der 15-jährigen Geschichte des Abkommens. In diesem Zeitraum gab es Jahre, als bis zu 10.000 ungarische Werkstätige in der DDR arbeiteten. Der Verfasser hatte nochmal die Gelegenheit, mit dem Nachleben des Abkommens in unmittelbare Berührung zu kommen, als er zwischen 1982 und 1987 als hauptamtlicher Leiter des Landeskomitees des ungarischen Jugendverbandes in der DDR tätig war. Er ist heute Fachübersetzer und gibt Privatunterricht in Deutsch.

Am 22. April dieses Jahres berichteten deutsche und ungarische Medienquellen darüber, dass im Bezirk Mitte in Berlin ehemaligen ungarischen Vertragsarbeiterinnen und Vertragsarbeitern ein Erinnerungsbaum gewidmet wurde. Die Pflanzung eines zu diesem

22.04.2013 Berlin, Fernsehturm, Pflanzung eines Erinnerungsbaums durch den Bürgermeister Berlin von Mitte, Herrn Dr. Christian Hanke und Frau Márta Gergely, Sekretärin des Vereins DDR-Ungarn. Der Spitzahorn trägt eine Erinnerungsplatte, auf der in Ungarisch und Deutsch zu lesen ist: „Zur Erinnerung an die ungarischen Jugendlichen, die zwischen 1969-83 in Berlin gearbeitet und zur Freundschaft beider Völker beigetragen haben.“

Zweck ausgewählten Spitzahorns unmittelbar unter dem Berliner Fernsehturm fand in der Anwesenheit des Bezirksbürgermeisters von Mitte, Dr. Christian Hanke, des Gesandten der ungarischen Botschaft, Frau Dr. Katalin Karsai, sowie von angereisten Vertreterinnen und Vertretern des im Jahre 2008 gegründeten ungarischen „Vereins der DDR-Ungarn“, ferner von in Berlin lebenden Ungarn statt. Das ist schon die zehnte in der Reihe solcher feierlichen Baumpflanzungen, die sich ab 2008 in der Initiative des Vereins in mehreren Städten Deutschlands wie Erfurt, Leipzig, Bad Dürrenberg, Sömmerda, Brand Erbsbischof, Radeberg, Chemnitz, Dresden und in Neuhaus am Rennweg an etwas erinnern, das offensichtlich bis heute lebendige Spuren hinterlassen hat.

Aber wie sind diese auch heute noch wirksamen Spuren entstanden? Welche Charakterzüge tragen sie, welche Erkenntnisse vermitteln sie?

Bis heute fehlt eine wissenschaftlich fundierte, breit genug gefasste Analyse all der Wirkungen, die das Abkommen im Leben dieser jungen Menschen und deren deutschen Kollegen, Mitbürgern, später vielleicht Familienmitgliedern, und dadurch in den deutsch-ungarischen Beziehungen generell herbeigeführt hat.

In einem Zeitalter, in dem der freie Verkehr von Waren, Dienstleistungen, Kapital und Arbeitnehmern in Europa besonders gefördert ist, in dem bestimmte Länder, wie zum Beispiel Deutschland verstärkt mit den Fragen der Migrationsprozesse und deren Anforderungen konfrontiert sind, sollte den Erfahrungen der organisierten Einwanderung von jungen Ungarn in die DDR im Rahmen des Abkommens größere Aufmerksamkeit geschenkt werden. Das dadurch entstehende Wissen kann zur besseren Meisterung von Aufgaben, die sich aus den Prozessen Migration-Integration sich ergeben, einen Beitrag leisten.

In deutscher Sprache sind unterschiedliche Veröffentlichungen über die ehemaligen Vertragsarbeiter in der DDR zu lesen, die den Themenkreis aus unterschiedlichen Aspekten behandeln. Es sind Artikel, die über die Vertragsarbeiter mehrerer Länder berichten (darunter die Ungarn)² und es gibt welche, die sich speziell nur mit bestimmten Ländergruppen befassen³ (einige davon geben interessante Informationen auch über die Ungarn). Bestimmte Informationsquellen sind auch in verschiedenen deutschen Archiven zu finden⁴. Direkt über die ungarischen Vertragsarbeiter gibt es in deutscher Sprache wenige Abhandlungen, und diese behandeln spezielle Gesichtspunkte⁵.

Die in Ungarn auffindbaren Publikationen und in den ungarischen Archiven zugänglichen Dokumente sind sehr lückenhaft. Es gab allerdings Versuche mindestens diese lückenhaften Fakten, Bilder, Dokumente, Berichte über das Abkommen zusammenzutragen und darzustellen. Seitdem József Zsebényi, ehemaliger Wohnheimbeauftragter in Berlin (1977-1983) und erster Präsident des gegründeten Vereins, im Jahre 2003 das Domain NDK.hu registrieren und seine das Abkommen betreffende Dokumente online veröffentlichen ließ, laufen auf der Webseite rege Diskussionen, es werden Blogs von ehemaligen Vertragsarbeitern geschrieben, Bilder und Dokumente hochgeladen. Zsebényi hat im Jahre 2010 als Jahresbuch des Vereins auch ein im DVD-Format zugängliches „E-Buch“ mit Beiträgen über das Abkommen herausgegeben⁶.

Auch eine Wikipedia-Seite⁷ wurde inzwischen über das Abkommen in Ungarisch angefertigt, mit vielen wichtigen Fakten und Informationen.

Aus diesen Materialien fehlt jedoch die Darstellung der Dynamik, welche die Durchführung des Abkommens charakterisierte, das heißt, wie sich die Beschäftigung während der

*Ungarische Monteure auf der Baustelle eines
Zementwerks in Deuna, 5. August 1974.
(© Bundesarchiv, Bild 183-N0806-0009,
Foto: Jürgen Ludwig)*

15 Jahre entwickelt hat, wann (in welchem Jahr) und wo (in welchem Bezirk, in welcher Stadt, in welchem Betrieb) genau, und wie viele ungarische Vertragsarbeiter, in welchen Fachgebieten tätig waren.

Was hat die ausreisenden jungen Ungarn charakterisiert (Alter, Wohnort, Familienstand, Qualifizierung, Sprachkenntnisse, Kenntnisse über die DDR, Erfahrungen über Leben und Arbeiten im Ausland, Vorstellungen hinsichtlich der Arbeit und des Lebens in der DDR, was wollten sie mit der Arbeit in der DDR erreichen,...)?

Was haben sie während ihres DDR-Aufenthalts erlebt, welche Veränderungen traten in ihr Leben ein (Länge der Arbeit und Aufenthalt in der DDR, Sprach- und Fachausbildung, andere Qualifizierungen, Wohnort [Arbeiterwohnheim, Kolonie, privat], Betrieb [von bis], Beschäftigungsgebiet [von bis], Beschäftigungsbedingungen und -Umstände [Arbeitszeit, Schichteinteilung, Einkommen], Beziehungen zu den ungarischen und deutschen Kollegen, Aktivitäten in fachlichen-, sportlichen-, kulturellen sowie politischen Organisationen, Veränderungen im Familienstand [ungarische oder deutsche Lebensgefährten und Lebensgefährtinnen, Heirat, Kinder])?

Wie wurde die Ausreise, der Aufenthalt von staatlichen (örtlichen und zentralen) Ämtern sowie politischen Organen und Organisationen vorbereitet und gefördert (in Ungarn, in der DDR)? Welche Hilfe (von wem) haben die Vertragsarbeiter für die Meisterung ihres neuen Lebens beziehungsweise ihrer neuen Lebensumstände erhalten?

Wie sah das Leben der Betroffenen nach dem Abkommen aus? Sind sie endgültig nach Ungarn zurückgekehrt (wann), sind sie wieder in die DDR oder später nach Deutschland zurückgekehrt (wann, für welche Zeit)? Was haben diejenigen gemacht, die in die DDR und später nach Deutschland zurückgekehrt sind? Wie hat sich ihr Leben nun verändert? Wie konnten ihre Sprachkenntnisse, fachlichen und alltäglichen Erfahrungen nach dem Abkommen (in Ungarn, in der DDR, in Deutschland) genutzt und verwertet werden?

Wie bewerteten die ehemaligen ungarischen Vertragsarbeiter ihren Aufenthalt in der DDR? Wie sehen sie ihr Leben in der DDR im Nachhinein (Betrieb, Wohnort, ungarische und deutsche Kollegen, private und amtliche Kontakte)? Welche ihrer Erwartungen (wenn es so was gab) wurden erfüllt? Was haben sie vermisst? Was trug ihnen zur Befriedigung, und was zur Enttäuschung bei?

Der Meinung einer Gruppe von Initiatoren in Ungarn nach, der auch der Verfasser angehört, können diese und andere Fragen allein anhand der in Ungarn und in Deutschland

erreichbaren (lückenhaften jedoch systematisch zusammenzutragenden und aufzuarbeitenden) Dokumente und Faktenmaterialien über das Abkommen nicht detailliert, wissenschaftlich fundiert und authentisch genug beantwortet werden. Dazu ist die persönliche Befragung (Tiefinterviews) ehemaliger Vertragsarbeiter, sowie der Vertreter von staatlichen und politischen Organisationen, die aktiv an der Durchführung des Abkommens in der DDR teilnahmen, sowie eine entsprechende Auswertung der Befragungen unbedingt erforderlich.

Die oben skizzierten und noch zu ergänzenden Fragen sind bereits die ersten Ergebnisse der bisherigen Überlegungen und Abstimmungen innerhalb der Gruppe.

Die Initiatoren sind alle qualifizierte Fachleute in verschiedenen Fachbereichen, die unmittelbare Erfahrungen und Kenntnisse über den Alltag der ungarischen Vertragsarbeiter in der DDR in verschiedenen Zeitabschnitten selbst gesammelt haben und die bereit sind, im Rahmen einer breiten Kooperation auch ihren persönlichen Beitrag zu leisten, um die Grundlagen und den Rahmen für eine wissenschaftlich fundierte Forschungsarbeit zu schaffen, die das Ziel hat, Lebenswege und deren Entstehungsprozesse unter Migrationsumständen vorzustellen.

Diese repräsentieren noch genauer zu untersuchende Potenziale, die auch unter den heutigen gesellschaftlichen Verhältnissen lebendig sind, und welche auch für die gegenwärtig ihre Perspektive in Ungarn und anderen Ländern Europas suchenden Jugendlichen ein gewisses Vorbild darstellen könnten, falls diese den Betroffenen bekannt werden. Auch die sich allmählich entwickelnden wirtschaftlichen Beziehungen bzw. Kooperationen zwischen Ungarn und Deutschland im Bereich der Aufarbeitungsindustrie (insbesondere im Fahrzeugbau), die auch die Aus- und Weiterbildung von entsprechenden Fachkräften ermöglichen und fördern, könnten aus den unter Migrationsumständen des ehemaligen Abkommens entstandenen Erfahrungen profitieren.

Ein günstiger Moment für die erfolgreiche Durchführung der durch die oben vorgeschlagenen wissenschaftlichen Forschungsarbeit ist der Fakt, dass in den Internetforen ehemaliger ungarischer Vertragsarbeiter mehr als 1500 registriert haben, die in die geplanten Tiefinterviews einbezogen werden könnten. Die Initiatoren sind der Meinung, dass im Falle eines angekündigten Projektes für die wissenschaftliche Aufarbeitung der Auswirkungen des Abkommens die Zahl der in die Befragungen einbezogenen Personen und Organe noch erhöht werden kann. Zu dieser Erweiterung der möglichen Liste potenzieller Befragten können die Initiatoren durch ihre aktiven Kontakte zu den ehemaligen Vertragsarbeitern aktiv beitragen.

Der Zeitfaktor und der Ressourcenbedarf des Vorhabens spielen eine wichtige Rolle. Selbst die in dem letzten Abschnitt des Abkommens in der DDR gearbeiteten Ungarn sind schon über 50. Ihre Vorgänger sind noch älter. Ihre Befragung sollte also möglichst schnell begonnen werden. Andererseits benötigt das Gesamtprojekt einen mindestens für 3-4 Jahre lang geführten systematischen Arbeitsprozess. Experten sollen gleich am Anfang, schon bei der Zusammenstellung der endgültigen Fassung des Fragebogens einbezogen werden. Die erfolgreiche Durchführung der Befragung benötigt zielgerichtet geschulte Mitwirkende. Informationsquellen, Dokumente, schriftliche und sonstige Faktenmaterialien sollten in der möglichst vollständigsten Art und Weise, sowohl in Ungarn als auch in Deutschland recherchiert und ausgewertet werden. Die abschließende Auswertung sollte ebenfalls mit

und durch Experten durchgeführt und sowohl in Ungarisch als auch in Deutsch veröffentlicht werden. Es wäre zweckmäßig vor der endgültigen Auswertung auch schon über Teilergebnisse von Zeit zu Zeit zu berichten, um Interessenten über Inhalt und Richtung der Forschungsarbeit laufend ein Bild zu vermitteln, sowie den aktuellen Ressourcenbedarf für die weiteren Arbeiten genauer zu bestimmen.

Persönliche, materielle und finanzielle Unterstützung des Vorhabens sowohl innerhalb als außerhalb des Vereins Deutscher Akademiker aus Ungarn (DU), von privaten Leuten als auch von Organisationen, Institutionen und anderen Interessenten aus Ungarn und Deutschland sind willkommen.

György Pinke

- 1 Abkommen der Regierung der DDR mit der Regierung der UVR vom 26. Mai 1967 über die zeitweilige Beschäftigung junger ungarischer Werkstätiger zum Erwerb praktischer Berufserfahrungen in sozialistischen Betrieben der DDR (Text in Ungarisch: (http://www.ndk.hu/zs/menu/index_1.htm))
- 2 Jörg Rösler: Vertragsarbeit in der DDR, Auf dem Weg zum Einwanderungsland, Nur billige Arbeitskräfte und kaum geduldete Fremden? Zur Situation der Vertragsarbeiter in der DDR während der 70er und 80er Jahre, in: Rundbrief BAG Antifaschismus der Partei DIE LINKE, 1/2 2013, Seite 4-9
- 3 Ulrich van der Heyden: „Unsere Regierung hat das im Abkommen gewollt“, Die Darstellung des Einsatzes von Vertragsarbeitern aus Mosambik in der Literatur, in: Rundbrief BAG Antifaschismus der Partei DIE LINKE, 1/2 2013 Seite 10-37
Rita Röhr: Die Beschäftigung polnischer Arbeitskräfte in der DDR 1966-1990, Die vertragliche Grundlage und deren Umsetzung. Archiv für Sozialgeschichte 42, 2002, Friedrich-Ebert-Stiftung, Bonn
Mathias Voß (Hrsg.): Wir haben Spuren hinterlassen! Die DDR in Mosambik, Erfahrungen, Erlebnisse und Erkenntnisse aus drei Jahrzehnten, Die DDR und die dritte Welt Bd.6, LIT Verlag Münster, 2005
Charlotte Baumann: Aus allen Quellen trinken, Die Identitätssuche der Kinder ehemaliger vietnamesischer Vertragsarbeiter in Deutschland, Diplomarbeit im Rahmen des Studiengangs Sprachen, Wirtschafts- und Kulturraumstudien, Universität Passau, Lehrstuhl für Südasienskunde, 2005
- 4 Stiftung Archiv der Parteien und Massenorganisationen der DDR im Bundesarchiv (SAPMO), <http://www.bundesarchiv.de/bundesarchiv/organisation/sapmo/index.html>
Das Bundesarchiv, Bundesvorstand des FDGB, Präsidiums- und Sekretariatsbeschlüsse, Int. Arbeit, Länder, Ungarn, <http://startext.net-build.de:8080/barch/Midosasearch/dy34sek/index.htm?kid=7302c223-96ac-4df3-998c-703fc2a2228b>
- 5 Katalin Járosi: Ethnizität, Großstadt, Repräsentation. Strategien ethnischer Identitätsbildung bei in Berlin lebenden Ungarinnen und Ungarn, Philosophische Dissertation., Humboldt-Universität Berlin 2003, Münster Waxmann 2003, Serie: Internationale Hochschulschriften; 383
Hans-Jürgen Rother: Strickmaschinen und Vertragsarbeiter, Unbeabsichtigte Nebeneffekte der Beschäftigung ungarischer Vertragsarbeiter in der DDR
- 6 NDK-s Magyarok Egyesületének eKönyve, 2010, Redakteur: József Zsebényi
- 7 http://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar%E2%80%93NDK_munkaer%C5%91csere
- 8 http://www.ndk.hu/zs/menu/index_4.htm

Tagdíjfizetőink 2013-ban

Balázs Géza.....	3000	Fehér Csaba Attila	5000	Kéri Nagy Zsolt	2000
Balázs László.....	3000	Filip Attila	4000	Kiss Imre	12 000
Bálint Zoltán.....	2000	Földy István dr	4000	Kliment Zsuzsa	
Bara István	2500	Gál Barbara Erika	5000	(Horváthné)	5000
Baráné Bésán Éva.....	2500	Gáti Tamás.....	10 000	Kóbor Izabella.....	5000
Barcánfalvi Ferenc	5000	Gérnyi Gábor.....	1000	Koczka István	2500
Barna Judit	3000	Gerő Dobson Ágnes.....	8000	Komáromi Magdolna	
Béldi Gábor.....	2500	Glódi Attila	20 000	Imreiné	5500
Béldiné Weber Katalin.....	2500	Goldschmidt Erzsébet	8000	Konrád Ede dr.	8000
Bényei Ágnes		Gosztolya Tibor dr.	3000	Korompay Katalin.....	2500
Budaházyiné	3000	Greskó Andrea	2000	Kovács Attila.....	5000
Berczi Géza	6000	Gyarmati Gábor	3500	Kovács Endre.....	20 000
Berg Marianna	6000	Gyökér Irén Dr.	3000	Kovács Tibor	4000
Bíró Edit.....	6000	Haiman Szűcs Petra.....	2000	Kozáry Vilmos	4000
Boda János	5000	Halász János	8000	Krégl János	10 000
Bognár Péter.....	6000	Halmos Gábor.....	6000	Kún Éva	6000
Bognár Vilmos	6000	Havasi Csaba	5000	Kurucz Attila	6000
Bolfán Zoltán	3000	Hegedűs Anna	6000	Kurucz István	6000
Bornemissza Tamás	10 000	Hernádi András.....	5000	Lipóth István Zoltán.....	2000
Böröczky Zsolt.....	6000	Hornok Lajos.....	10 000	Locher Margit	2000
Bradács András.....	10 000	Horogh László.....	15 000	Lovász Gábor.....	5783
Csák Attila dr.	5000	Horváth Mária (8489)	2500	Macsuga Tímea dr.....	6000
Cselle Ferenc.....	6000	Huba Antal dr.....	4000	Magyar Éva Géberné	2000
Csépai Imre.....	2500	Hunkár Bory Ildikó.....	8000	Magyar Magdolna	
Csepainé		Illés István.....	10 000	Rajnáné.....	6000
Seemann Ágnes	2500	Jankó Ágota dr. Tné	3000	Magyar Margit	3000
Cservenka Péter	2000	Jányoki Tóth Anikó	6000	Majtényi Sándor dr.	2000
Csókay Károly	5000	Joó József	2000	Márki Gábor	10 000
Csuri Ferenc Gábor.....	10000	Káli Sándor	20 000	Márton Tamás.....	2000
Dénes György	3000	Kálmán Miklós	4000	Matits Ferenc dr.....	1000
Dénesné Erdős Tünde.....	3000	Kalmár István dr.	20 000	Muzsnay Lajos	2000
Dorogman László.....	10 000	Kassai Péter.....	2500	Münnich-Merényi János dr.	5000
Ekler Orsolya.....	6000	Keller Károly	3000	Nagy Edit.....	5500
Ember Adrienna	3000	Kellerné Marton Eszter	3000	Nagy Éva	4000

Náray Attila	6000	Sinkóné Ledényi	
Némédi Ferenc	3000	Eleonóra	5000
Novok-Rostás László dr.	10 000	Sipos József	15 000
Nyemecz Zoltán	2000	Somogyi Gábor	5000
Oravecz István	10 000	Szabó Balázs	5000
Oszwald Károly	10 000	Szabó Tibor	5000
Palicska Livia Kokasné	10 000	Szádóczki Iván	3000
Pankotai Csaba	10 000	Szandi Kornélia	
Pankotainé Lux Margit	10 000	Lakatosné	3000
Patak László	2500	Szarvady Csaba	5000
Péter István	1500	Szelenszky Dagmar	5000
Pintér (Káldor) Erzsébet	1500	Szelenszky Géza	5000
Piroska Rezső	10 000	Széligmann Éva Chudoné	6000
Piroska Ute	10 000	Szolnoki Béla	2500
Poncsák András	4000	Szolnoki László	28 248
Porempovics Aranka		Szőke Ágnes	3000
dr Huszárné	10 000	Szőke András	1250
Práczki Péter	2000	Szőke Helga	1250
Prohászka Nándor	5000	Tasnádi Csilla	1000
Radó István	10 000	Tóth Péter	4000
Rajna János dr.	6000	Tóth Zoltán László	2000
Renner Béla	2000	Török Gábor	2000
Richolm István	5000	Török István	3000
Ronkay Mária		Török Zoltán dr.	5000
dr Windischné	10 000	Traumberger Gyula	10 000
Rumszauerné		Varga György dr.	6000
Harmados Anikó	6000	Vincze Jutta	2000
Safranek Gyula	3000	Viszkei György	5000
Sallay István	7000	Wilheim Gábor	30 000
Sárdi Sándor ifjabb	10 000	Windisch István Dr.	10 000
Sáry Barna	2000	Zicsi -Liess András	2000
Schachinger Tamás	5000	Zsakay Gábor	10 000
Scholz Zsuzsanna dr.	6000	Összesen	158 fő
Seida Péter	15 000		929 031 Ft

20. DU Oktoberfest

Amünchener Oktoberfest eddigi 180 rendezvényéből 20 alkalommal volt egyesületünk mini – de legalább tényleg októberi – Festje a kísérő-rendezvény. A társesemény – K-M-St-Chemnitz Stadtgruppentreffent pedig 36. alkalommal szervezték meg. A névsorolvasásnál kiderült, hogy ezúttal a lipcseiek a harmadik helyre szorították a drezdaiakat.

A Windisch-család kívánságának megfelelően volt ismét kvíz – de annak ellenére ismét csak nehéznek találtatott, hogy akadt aki a hét évvel ezelőtti, szinte ugyanezen feladatsort megismerte, és a megoldásokhoz részletes magyarázatokat is kaptak az érdeklődők. A tanulság: legközelebb teszt lesz! Ninkasi a sör sumér istennője egész este mindenkinek osztotta áldását is – kinek alkoholos, kinek mentes formában. A würstchen továbbra is az EU-norma szerint görbült, a mustár és torma továbbra is nélkülözhetetlen kísérő, a finom rozskenyér kiveszőben, a percc tartotta a frontot.

Ez persze mind csak a köret volt, mert a régi és friss élmények, a mindennapi helyzeteket segítő, olykor világot megváltó gondolatok miatt jöttünk össze annyian, hogy végül a kocsmát megtöltöttük. Megbeszéltük, hogy ha az időjárás engedi, az őszi kiránduláson is összegyövrünk még, és kezdtük tervezni az Egyesület jövő évi ünnepi programjait is!

**Vajon mennyien lettünk volna akkor, ha akik eljöttek,
bejelentkeztek volna a honlapon is?
A jelszó marad: Jövőre, Veletek – ugyanitt!**

w w w . n e m e t - d i p l o m a s o k . h u

MEGVÁLTOZOTT A CÍMED? REGISZTRÁLJ A HONLAPON!

Kérjük, hogy tagjaink lehetőleg banki utalással fizessenek és a közleményrovatban feltétlenül adják meg az aktuális postai címüket. Aki a csekket kíván fizetni, jól olvashatóan töltsse ki azt. Külön köszönjük, ha valamelyik OTP fiókban adjátok fel a tagdíjat, mert akkor nem kell postai közreműködői díjat fizetnünk. A könyvelési szabályok miatt a befizetést a számlára érkezés évére érvényes tagdíjként tudjuk figyelembe venni.

BANKSZÁMLÁNK OTP XVI. KER.: 1171 6008-2013 0020

IBAN: HU88 11716008-20130020-00000000

SWIFT: OTPVHUHB

Szerkesztőség: dr. Korencsy Ottó, Nagy Edit, Pinke György, Rudiné Kelemen Nóra, Surányi András, Sziviné Harsányi Lucia • Felelős kiadó / Herausgeber: Bornemissza Tamás – az Egyesület elnöke • Layout: Rácz Julianna • Lektor: Hambuch Erika • Megjelenik 1000 példányban • Készült a Seriart Nyomda Kft.-ben

i n f o @ n e m e t - d i p l o m a s o k . h u

A megjelent írások nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség véleményét. /

Die veröffentlichten Beiträge geben nicht zwingend den Standpunkt der Redaktion wieder.